

AVTALE OM ALTERNATIV TRANSPORT

1 Partene

Denne avtalens parter er:

Navn	Bane NOR SF (Bane NOR)
Postadresse	Postadresse: Postboks 4350, 2308 Hamar
Organisasjonsnummer	917 082 308

og

Navn	
Postadresse	
Organisasjonsnummer	

2 Formål

Denne avtalen er en ensidig kompensasjonsordning hvor Bane NOR dekker en andel av persontogsselskapenes kostnader til alternativ transport knyttet til Bane NORs planlagte vedlikeholds- og utbyggingsaktiviteter.

Formålet er å gi incitamenter for Bane NOR og persontogsselskapene for å oppnå:

- effektiv prosjektgjennomføring fra Bane NORs side
- at enkeltaktivitetene har kostnadsgunstige stengningsbehov
- størst mulig aktivitet i de periodene som er definert
- effektiv løsning for alternativ transport (buss, taxi eller annet) med riktig volum til riktig kostnad
- best mulige samtlende løsninger for de reisende i perioden en strekning er stengt for togtrafikk

Samarbeidet mellom partene skal legge til rette for effektiv håndtering av flere brudd i eller rundt samme tidsrom slik at de reisende opplever minst mulig endring eller reduksjon i tilbudet. Brudd i kjede eller flere brudd i tilknyttede geografiske områder vil som regel bli håndtert som ett brudd.

3 Bakgrunn

Ordningen med kompensasjon til dekning av kostnader ved alternativ transport som følge av planlagte arbeider var frem til 31.12.2017 en særordning mellom Samferdselsdepartementet og NSB AS. Bane NOR overtok ordningen med virkning fra 2018. Bane NOR har i henhold til avtale med Jernbanedirektoratet ansvaret for å administrere en kompensasjonsordning for kostnadsdekning for alternativ transport («buss for tog») ved planlagte innstillinger knyttet til vedlikehold og utbygging av infrastrukturen.

4 Virkeområde og avgrensning

Ordningen omfatter alle persontogsselskap som utfører persontransport på Bane NORs jernbanenett på like vilkår, og alle disse persontogsselskapene har lik rett til å inngå denne avtalen med Bane NOR. Et persontogsselskap får først rett til dekning av kostnader etter denne avtalen når avtale er inngått. For grensekryssende trafikk gjelder avtalen den delen av trafikken som går på Bane NORs jernbanenett.

Kompensasjonsordningen inngår ikke i avtale om sportilgang og bruk av tjenester (AST), men gjør ingen innskrenkninger i avtalepartenes adgang til å kreve erstatning i henhold til reguleringene i AST punkt 17. Ved utbetaling av erstatning etter AST skal det gjøres fratrekk krone for krone i erstatningsbeløpet med den kompensasjonen den erstatningsberettigede måtte ha mottatt for samme forhold på grunnlag av denne kompensasjonsordningen.

5. Dekning av kostnader etter avtalen

5.1 Hvilke tilfeller som omfattes av avtalen

Bane NOR utarbeider en oversikt over planlagte vedlikeholds- og utbyggingsaktiviteter, kalt planlagte midlertidige kapasitetsbegrensninger (TCR). Informasjon om TCR-er i den aktuelle ruteplanperioden publiseres i Network Statement kapittel 4.3.

Kompensasjonsordningen for alternativ transport gjelder kun for planlagte innstillinger som følge av TCR-er, herunder også utpekte TCR-er som beskrevet i Network Statement kapittel 4.3.1.1. Disse kapasitetsbegrensningene (TCR og utpekte TCR-er) skal i hovedsak inngå i planforutsetningene i ruteplanprosessen og være fastlagt ved publisering av Network Statement. Kompensasjonsordningen gjelder også i de tilfeller hvor TCR-er kommer til i en fastlagt rutetermin. For mer utfyllende detaljer og definisjoner om TCR-er vises det til Network Statement kapittel 4.3.

Kompensasjonsordningen er basert på at jernbaneforetaket gjennomfører kostnadseffektive innkjøp av transporttjenestene, herunder at jernbaneforetaket har innhentet konkurrerende tilbud som grunnlag for valg av leverandør(er). Avvik fra dette utgangspunktet skal begrunnes særskilt når kravet fremsettes overfor Bane NOR.

Bane NOR forventer at jernbaneforetaket planlegger for innstillingene i god tid i forveien for å unngå fordyrende hastekjøp. Bane NOR forplikter seg til å skape størst mulig forutsigbarhet i fastsettelsen av planlagte innstillinger.

Bane NOR dekker som hovedregel bare jernbaneforetakenes kostnader til alternativ transport på den delen av strekningen hvor infrastrukturen er stengt eller har begrensninger som følge av en TCR. Alternativ transport på en del av strekningen som ikke er stengt for togtrafikk kan likevel, dersom dette er bedre for de reisende eller ikke praktisk gjennomførbart uten å kjøre alternativ transport også på strekninger som ikke er berørt av en TCR, omfatte alternativ transport på strekninger som ikke er stengt avtales mellom partene og noteres i ARBIS.

Oppdatert oversikt over TCR-er finnes i ARBIS på Bane NORs Kundeportal. En TCR anses fastlagt når den har status «fastlagt» eller status «operativ» i ARBIS.

5.2 Hvilke kostnader som dekkes

Bane NOR dekker en andel av jernbaneforetakenes kostnader til innleie av buss m/sjåfør (alternativ transport), som nærmere er beskrevet nedenfor i 5.3 og 5.4. Fasiliteter for avvikshåndtering er ikke dekket av denne avtalen, men dekkes i «Avtale om tilrettelegging for avvikshåndtering». For grensekryssende trafikk dekker Bane NOR kostnaden for den delen av trafikken som går på Bane NORs nett, hvis jernbaneforetaket velger å kjøre alternativ transport også på Trafikverkets nett (svensk side av grensen) kan kun kostnader som er påløpt for alternativ transport i Norge faktureres.

Bane NOR dekker ikke kostnader til å ha busser i beredskap (beredskapsbusser). Dersom det for enkelte TCR-er anses hensiktsmessig å ha beredskapsbusser, kan dette avtales særskilt mellom partene. Eventuelle kompensasjon om kostnadsdekning for beredskapsbusser må være avklart mellom Bane NOR og berørt jernbaneforetak før fastleggelse av TCR.

5.3 Nærmere om hvilke kostnader som dekkes

Bane NOR dekker 80 % av den kostnaden jernbaneforetaket har til innleide busser m/sjåfør til gjennomført planlagt kapasitetsbegrensning (TCR) som er fastlagt i ARBIS. I enkelte tilfeller dekker Bane NOR jernbaneforetakets kostnader med 100%, se tabellen i punkt 5.4.

Dersom taxi er en mer hensiktsmessig løsning som dekker behovet, skal dette benyttes istedenfor buss. I noen tilfeller kan henvisning til annen kollektivtrafikk eller samkjøring på tvers av jernbaneforetak være den mest kundesvennlige og kostnadseffektive løsningen. De kostnader jernbaneforetaket måtte ha for kjøp av kapasitet hos annen kollektivtrafikk/annet jernbaneforetak dekkes også av denne avtalen ut ifra samme dekningsgrad som for buss, se tabellen i punkt 5.4.

Dersom Bane NOR kansellerer en planlagt innstilling mer enn fire (4) måneder før det planlagte bruddet, gis det ingen kompensasjon. Dersom kanselleringen skjer senere enn fire (4) måneder før det planlagte bruddet, kompenserer Bane NOR 80 % av de eventuelle avbestillingskostnadene til jernbaneforetaket relatert til fakturerte beløp fra underleverandør/busselskap.

For grensekryssende trafikk dekkes kun alternativ transport i Norge (Bane NORs jernbanenett). Hvis jernbaneforetaket velger å kjøre alternativ transport også i Sverige (Trafikverkets jernbanenett) skal kun kostnader knyttet til alternativ transport i Norge dekkes i henhold til denne avtale. Ved grensekryssende trafikk må jernbaneforetaket fremlegge beregning som viser fordelingen av kostnader mellom jernbanenettene. Det skal tydelig fremgå kostnader i km og timer for kjøring på norsk side av grensen, og det er kun kostnader frem til grenseovergangene (Bjørnfjell grense, Storlien grense, Charlottenberg grense og Kornsjø grense) som kan faktureres til Bane NOR.

5.4. Hvilken andel av kostnadene som dekkes

Bane NOR dekker følgende andel av jernbaneforetakets kostnader til alternativ transport i tilknytning til ulike tilfeller av TCR-er:

Tilfelle	Andel av jernbaneforetakets kostnader til alternativ transport som Bane NOR dekker:
TCR (herunder utpekte TCRer) som er fastsatt ved publisering av Network Statement	80%
TCR som oppstår under gjennomføring av ruteplanen	
- Akutt korrektivt vedlikehold [vedlikehold som må utføres snarest etter at feilen er oppdaget uavhengig av når den er fastsatt i ARBIS. Dette gjelder ikke operative feil som stopper trafikken og som må utbedres umiddelbart.]	80%
- Gjenoppbygging/reparasjon etter hendelser. Ved akutte hendelser som stenger en strekning over lengre tid fastlegges en TCR når beredskapsfase er avsluttet og arbeidet går fra operativ akutt feilretting til gjenoppbyggingsfase.	80%
- TCR fastlagt i ARBIS senest 4 måneder før oppstart av TCRen	80%
- TCR gjeldende for planlagt, ikke akutt, kapasitetsrestriksjon fastlagt i ARBIS mindre enn 4 måneder før oppstart av TCRen	100%

6 Roller og ansvar

Partene har følgende roller og ansvar:

Bane NOR	Yte kompensasjon etter regning
	Fastsettelse av spesifikt kompensasjonsbeløp, se tabell i 5.4.
	Tilrettelegge for alternativ transport
	I samarbeid med jernbaneforetakene sikre forutsigbarhet og tidlig planlegging av alternativ transport, se kapittel 7.
Jernbaneforetaket	Fremme forslag til omfang og kompensasjon, se kapittel 8.
	Ansvar for at kunden gis et tilfredsstillende alternativt tilbud
	Dekke selv alle kostnader til alternativ transport ved planlagte innstillinger utover den kompensasjon som ytes i samsvar med denne avtalen
	Informasjon i tog og/eller på egne digitale plattformer
	All annen kundebehandling, inkludert håndtering av kundeklager
	Fakturering av Bane NOR etterskuddsvis i henhold til denne avtale
	I samarbeid med Bane NOR sikre forutsigbarhet og tidlig planlegging av alternativ transport, se kapittel 7.

7. Samarbeid om planlegging av alternativ transport (TCR)

Partene ønsker størst mulig grad av forutsigbarhet i forbindelse med vedlikeholds- og utbyggingsaktiviteter med konsekvenser for sluttbrukere. Bane NOR skal legge til rette for at jernbaneforetakene tidligst mulig i kapasitetsfordelingsprosessen involveres i forbindelse med planlegging av slike aktiviteter slik at jernbaneforetakenes behov kan hensyntas i planleggingene.

Partene skal så tidlig som mulig, og så langt det lar seg gjøre i forkant av fastsettelsen av TCR (dato kunngjøres årlig i Network statement) enes om konsepter for forventet nødvendig alternativ transportkapasitet, og avklare mulig samkjøring for bedre utnyttelse av transportkapasiteten for bruddene i kommende ruteplan periode.

Ved planlegging av alternativ transport skal det alltid vurderes om eksisterende kollektivtrafikk på stengt strekning har ledig kapasitet før det bestilles ytterligere transporttilbud. Dersom flere jernbaneforetak blir berørt av samme kapasitetsbegrensning, skal samkjøring prioriteres for å sikre effektiv utnyttelse av kapasitet på vei og for å maksimere midler som kan benyttes til forbedring av jernbanetilbudet.

Endringer i TCR og TCR som fastsettes etter X-4 løses i forbindelse med årlig kapasitetsfordelingsprosess igjennom de faste møtefora mellom Bane NOR og jernbaneforetakene i henhold til Network statement kap. 4.2.7, 4.2.8 og 4.2.9 samt kapittel 4.3. Jernbaneforetakene skal i samarbeid med Bane NOR gjennomgå planer/konsepter for alternativ transport for kommende rutetermin(er) og løpende i gjeldende rutetermin.

I dette skal det avklares forventet behov/volum på alternativ transport og eventuelle behov for beredskapsbusser, kjøring på andre/lengre strekninger osv. I tillegg skal ønsker og behov fra jernbaneforetakene for tilrettelegging av infrastruktur for alternativ transport meldes inn i henhold til frister satt i Network Statement.

8 Fremsettelse og behandling av krav

Det må fremmes en spesifikk og konkret samlefaktura fra jernbaneforetaket, faktura sendes minimum kvartalsvis for de krav som ønskes fremmet for Bane NOR. Jernbaneforetaket kan fakturere oftere enn kvartalsvis hvis ønskelig, alle fakturerer skal ha en betalingsfrist på 30 dager. Minimumskravet er at faktura for forrige kvartal skal sendes til Bane NOR senest 45 dager etter kvartalslutt, med en betalingsfrist på 30 dager. Følgende dokumentasjon må følge fakturaen:

- En Excel-liste med innstilte strekninger der alternativ transport er benyttet, som skal dekkes av fakturaen. Hver strekning skal også merkes med transportform (buss, taxi, annen kollektivtransport), antall busser/taxier som ble bestilt, ARBIS-ID, innstillingsdato, og kronebeløp eksklusiv mva. Dersom et samlet busstilbud dekker flere ARBIS-ID-er, angis alle relevante ID-er som beløpet gjelder for og skilles med komma. Det skal også tydeliggjøres at bare 80% av nettokostnadene er inkludert i fakturaen. Se eksempel på listen nedenfor:

Transportform	Antall kjøretøy	ARBIS-ID	Innstillingsdato	Beløp (80%)
Buss	4 + 1 reserve, 5 + 1 reserve	ARB0123, ARB0234	00.00.20xx – 01.00.20xx	100 000
Taxi	10	ARB1234	01.01.20xx - 02.02.20xx	50 000

- Underbilag fra jernbaneforetakets leverandør(er), inkludert leverandørnavn, bilagsnummer, nettobeløp, og ARBIS-ID.

Kontroll av dokumentasjon/underbilag kan foretas gjennom stikkprøver hos jernbaneforetaket, både av personalet til Bane NOR og/eller deres revisorfirma. Bane NOR kan gi ytterligere retningslinjer for faktureringsrutiner, inkludert krav om merking av fakturaen.

8.1 Bane NORs behandling av kravet

Bane NOR behandler mottatte krav fortløpende. Bane NOR kan etterspørre ytterligere informasjon dersom dette er nødvendig for å ta stilling til kravet. Bane NOR forbeholder seg på generelt grunnlag retten til å avkorte mottatte krav dersom kjøpene som kreves dekkes framstår som lite kostnadseffektive som følge av mangelfull innretning eller planlegging fra jernbaneforetakets side.

9 Ikrafttredelse, oppsigelse og endring

Denne avtalen trer i kraft fra og med 01.09.2025. Fra samme tidspunkt opphører eventuelle tidligere avtaler mellom Bane NOR og jernbaneforetaket om kompensasjonsordning for alternativ transport. Avtalen gjelder løpende, og kan sies opp av begge parter med virkning fra påfølgende ruteterminskifte. Oppsigelse må være meddelt den annen part senest 9 måneder før ruteterminskifte. Bane NOR kan si opp avtalen med umiddelbar virkning dersom det skjer endringer i den offentlige finansieringen som ligger til grunn for ordningen, eller dersom andre saklige grunner foreligger.

Bane NOR kan ensidig endre avtalen dersom saklige grunner foreligger. Jernbaneforetakene skal konsulteres før endringene trer i kraft.

	For Bane NOR SF	For jernbaneforetaket
Sted		
Dato		
Signatur		
Navn		
Stilling		